

SZERKESZTŐI IRODA

Balmaz-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Évesre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy [] centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvényményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyilvántartó cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kereskedelmi szerződéseink.

A helyes vámpolitika megteremtése, vagy kereskedelmi szerződéseink megkötése igen nehéz feladat. Semmi sem bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy az állam megbízott közegei 10 hónapi folyamatos tárgyalások után sem bírtak még a feladat ez azért, mert itt az állam lakóinak életviszonyai, kenyérszerzési forrása minden egyes nemzetnél más és más érdekeket tolnak elő, melyeknek figyelembevétele és teljesítése minden egyes államnak saját érdekében fekszik.

Nekünk, kiket a szerencsétlenül megkötött kereskedelmi szerződések következményei nagyon is utolértek és magántitok: nagyon óvatosságnak kell lennünk arra nézve, hogy érdekeink más állam érdekeinek újból áldozatul ne essenek.

Kiviteli cikkeknek meg kell teremteni a piacot. Ezt pedig csak úgy érjük el, ha a nagyobb fogyasztó államok, mint pl. Francia vagy Németország, megnyitják kapukat kereskedelmünk előtt.

Mert bármily kedvezők legyenek a többi kisebb államokkal megkötött kereskedelmi szerződéseink, ha a nagyobb fogyasztó államokkal szemben szerencsés helyzetbe nem juthatunk, kiviteli cikkeknek értéktelenek lesznek, kereskedelmünkben beáll a pangás és gazdasági érdekeink hanyatlásnak indulnak.

Franciaországgal megkötött kereskedelmi szerződéseink felmondása és újból megkötése alkalmával minden érdeket összpontosítanunk kell arra, hogy szarvasmarha kivitelünk előtt nyitva legyen a párisi piac. Ez reánk nézve a legfontosabb és legjövedelmezőbb kereseti forrás, melynek megvédése egy oly nagy huszfogyasztó állammal szemben, mint Franciaország: saját érdekeinken feltétlenül szükséges.

Mert az, mit e tekintetben Olaszország és Schweitz biztosít, nagyon csekély arra, hogy kiviteli cikkeink érvényesíthetők legyenek. A nagy kiterjedésű Olaszország ugyanis nem nagy huszfogyasztó állam és az aránylag csekély szükségletét is roppant kiterjedésű, nagyjából baromtenyésztésből élő Oroszország lakói látják el. Schweitz pedig, habár kétségtelen, hogy aránylag kiterjedéséhez és népességéhez Európának csaknem legnagyobb huszfogyasztó állama, egy oly gazdasági állam szarvasmarha kivitelét, mint a miénk: befogadni és fölemészteni nem képes.

A szövetséges Németbirodalommal szemben pedig szorosabb és világosabb pontokban biztosítsuk kereskedelmünk jogát, hogy Bismarck önkényes eljárásának némileg, legalább egyes jelenségekben elejét lehessen venni.

Annak a szerencsétlen kereskedelmi szerződésnek, melyet Németországgal az 1891-ik évben megkötöttünk, majd 1887-ben határozatlan időre meghosszabbítottunk: sokkal jobban ismerjük következményeit, mintsem az itt bővebb indoklásra vagy fejtegetésre szorulna.

Tudjuk, hogy a mindenható Bismarck ezen szerződés alatt akkor zárta be előttünk a német piac kapuit, midőn kiviteli cikkek az elárverésre készen állott, majd pedig a folytonos vámemelés által fa-, liszt-, gabnakereskedelmünket nyomta agyon.

Ezek az okok azok, melyek kereskedelmünkben előidézik a pangást és az államot ama tudatra ébresztik, és nem lehet így, ezen változtatni, segíteni kell. Igaz, hogy egy nemzet nem lehet tettének végrehajtásában megakadályozni, ha saját területén belül történik az, de ebből még nem lehet vele reánk nézve is előnyös és biztos alapon nyugvó kereskedelmi szerződést kötni.

Ha a nemzet jogait féltékenyen őrzi, a külföld belátja ezt és tartózkodóvá válik. Ilyen esetben pedig a szövetség, vagy barátságból kifolyólag saját érdekünket más állam érdekeinek oda dobni nem szabad, mert az ilyen nemcsak pártpolitikát, nemcsak részrehajlást, hanem árulást képez. Legyen az a barátság bármily erős és régi kötelékkel összekapcsolva: ott, hol a nemzet érdeke forog kockán, ennek a köteléknek szakadnia kell!

Szakadnia kell tehát azon köteléknek is, mely megteremtette Magyarországot és Ausztria között a közös vámterületet. Szakadnia kell azért, mert ezáltal hazánk boldogulását, nemzetünk jólétének megizmosodását mozdítjuk elő.

A magyar birodalom határán egy külön vámsorompót kell felállítani, hogy a külföld és Ausztriával szemben önállóan intézkedhesünk a szolgálja az a magyar ipart, magyar kereskedelmet és gazdasági érdekeket, nem pedig a külföld és főleg Ausztria megtorló politikájának legyen a rabja.

Ilyen gazdasági állam, mint a miénk, egy csaknem kizárólag iparral foglalkozó népességű állammal közös vámterületet — saját érdekei csönkítése nélkül — nem képezhet.

A két államnak érdekei egymással ellentétesek s így okvetlen következik belőle az, hogy e különböző érdekek szolgálásánál az érintett vámpolitika az egyikre nézve lehet csak kedvező, míg a másikra feltétlenül káros.

És most valljuk meg őszintén, valahányszor ilyen ügy előfordul: nem mi huzzuk-e a rövidebbet? A felelet csak egy lehet: igen. A közösügyes kormány áldásaiból nekünk bőségesen kijutott. A magyar ember már kivétel között nemzeti öltözetéből, szokásából és a külföldet utánozva, annak pipere tárgyai után kapkod.

A közös-ügyes kormányzati alapon nyugvó parlamentárizmusunk osztrák dirigálás szerint mozog.

Sajnos, hogy ez így van. Öreg hiba ez, melyet mint mondani szoktak: „a korral való haladás, a civilizáció idézett elő.”

A korral haladni minden kulturális államnak feltétlen kötelessége, de e mellett nem szabad feledni a hazáját, a nemzet érdekeit, melynek kivívásért pártpolitika nélkül egyesült erővel küzdünk kell.

VERITAS.

A tisztviselő kifizetése emelése. A miniszteriumi tisztviselő kifizetését, a végleg megállapított törvényjavaslat szerint — mint értesültünk — következőleg fogják javítani. A miniszteri tanácsosok kifizetését nem kapnak, csak lakbértük emelkedik körülbelül 800 forintra. Ugyanez áll az osztálytanácsosokról is. A tulajdonképeni kifizetésjavítás a miniszteri titkároknál kezdődik. A mostani 1000 forint fizetésű tisztviselőkhöz a kifizetésjavítás 200 forint. Az még nem bizonyos, vajjon ezt a nyugdíjba beszámítják-e. A lakbértük 100 forinttal emelik. A gyakornoki állásokat eltörlik és e helyett járulnoki állásokat szerveznek 500, 600 és 700 frt ösztöndíjjal vagy fizetéssel, a szolgálati idő arányában. Az ezekre vonatkozó tvjavaslatot a miniszter nov. 16-ike előtt okvetlenül a ház elé terjeszti.

Politikai hírek.

Országgyűlés. A képviselőház tegnapi ülésén a vasúti árufuvarozásra vonatkozó nemzetközi egyezmény beczikkelyezéséről, — és a határjelek megsértése tárgyában alkotandó büntető határozatokról szóló törvényjavaslatokat tárgyalta. Vita csak az előbbin volt, melynél Beöthy Ákos, báró Kaas Ivor, Irányi Dániel és Haviár Dániel fejezték ki alkotmányjogi aggodalmaikat s Baross Gábor kereskedelmi miniszter iparkodott is azokat

elosztani, de Szilágyi Dezső igazságügyminiszter — bár Kaas Ivor direkté is idézte — ez utat sem sietett segítségére. A javaslatot elfogadták.

A delegációk. A király mint egy bécsi távirat jelenti, a delegációkat e hó 11-én, szerdán, fogja a burgban fogadni és pedig 12 órakor a magyar, 1 órakor az osztrák delegációt.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt a képviselőválasztási mozgalmak vezetésével 15 tagú végrehajtó bizottságot bízott meg. Erre a bizottságra bízta a párt a nemzeti párttal való választási paktum részleteinek megállapítását. Ebben az ügyben a párt végrehajtó bizottsága csütörtökön este 6 órakor tartja első ülését.

Választási mozgalom. A kisbecskereki választókerületben, mely Rácz Athanáz halálával üresedett meg, — mint az Eszék írkák — Steiner Károly a nemzeti párt programjával lép fel Besenyi Ferenc főszolgabíróval szemben. Steiner egyike Temesvár legtekintélyesebb polgárainak, s ott a magyarságnak egyik rendíthetetlen bajnok, kinek e tekintetben rendkívül nagy érdemei vannak. — Temesmegye központi választmánya Deschan Achill alispán elnöklése alatt tartott mai ülésében a képviselőválasztást e hó 10-ére tűzte ki.

A millenium a közgazdasági bizottságban. A képviselőház közgazdasági bizottsága ma dulután 5 órakor ülést tart, melyen a többiek közt tárgyalni fogja az 1895. évben Budapesten tartandó országos nemzeti kiállításról szóló törvényjavaslatokat. Ez a kiállítás tudvaleg a millenium megünneplésének szintén egyik főmomentuma lesz.

Egyveleg.

Merénylet egy vonaton. Jassyból írkák: Poskani állomás mellett tegnap este 8 órakor kisiklott a külföldi személyvonat. Gonosztevő kezek akarták a katasztrófát előidézni s e célból több helyütt felfeszítették a síneket. A lokomotív felborult, hat kocsi pedig roncsosra zúzódott s több vasúti alkalmazott és utas kapott könnyebb és súlyosabb sebeket.

Készülődés háborúra. Az orosz kormány a háború lehetőségét mérlegelve, különös figyelmet fordít a nyugati határszávon fekvő volhiniai német gyarmatokra. Attól tartanak, hogy az ottani német lakosság háború esetén erős támogatásban részesítené az ellenes csapatokat. Jelenleg a kormánykörökben rendkívüli közigazgatási rendszabályok fölött tanácskoznak, hogy az állami felügyelet kezelését ebben az országban minden eshetőség ellen biztosítsák. Engelhardt tábornok, az orosz hadseregben használatos mozsárgyártó főfelügyelője most azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a csapatokat szállító vasúti kocsikat hogyan lehetne ágyúkkal megvédeni.

A szerb miniszterválság. Vuics szerb miniszter lemondását B-lgrádban bizonyosnak tekintik s azt hiszik, hogy Pasic miniszterelnök fogja, legalább ideiglenesen, a pénzügyi tárczát átvenni. Vuics lemondása igen kellemetlen a kormánynak, még pedig két okból. Először azért, mert Szerbia pénzügyi viszonyai szörnyű állapotban vannak; pénz nincs s szakember sincs, kitől a válságos viszonyok közt a pénzügyek rendezését reményezni lehetne. Másodszor azért, mert a lemondásnak kellemetlen személyi háttér van. Vuics igen komoly vádakot emelt egyik minisztertársa, Tausanovics ellen s elbocsátást kívánta; egy idő óta már részt sem vett azon minisztertanácsokban melyeken Tausanovics is jelen volt. Ez utóbbit azonban politikai tekintetből, mert sok párt-híve van, a kormány nem akarta elejteni s így Vuics foglalkozni. Valószínű azonban, hogy a távozó miniszter a nyilvánosság elé viszi ügyét, miből kétségkívül kellemetlen ségei lesznek a kormánynak. Az ügy mindenesetre jellemző világot vet a szerb radikálisok gazdálkodására.

A primás kérdésről.

Budapest, nov. 3.

A képviselőház pénzügyi bizottságában Horánszky, gr. Csáky miniszterhez a következő kérdést intézte: A primási szék betöltése körül a közös külügyminiszter ténykedése miben szokott állani s ez uttal miben állott?

Gróf Csáky kijelenti, hogy semmi oka nincs a kérdés megbeszélésére elől kitérni, s hogy a legnagyobb mértékben kerülni akarja a választást a kérdés személyi részét, a mi

egyáltalán nem tartozik a nyilvánosság elé, s a melylyel való beható foglalkozás bizonyos mérvben sérelmet is képezné az apostoli királyi kegyuri jogának. Elvi momentum, hogy az elintézésben szenvedett e sérelmet az apostoli királyi főkegyuri jog lényege a főpapi javadalmak betöltése körül abból áll, hogy az állást az nyerje, a kit az apostoli király legalkalmasabbnak tart. Ez esetben a királyi főkegyuri jog abszolúte semmi sérelmet nem szenvedett, a korona azt nevezte ki, a kit az összes viszonyok tekintetbe vételével legalkalmasabbnak talált.

E kijelentésben semmiféle takargatás, s a kormány-felelősség semmiféle elhárítása nem foglaltatik. A tény az, hogy a mi történt, az apostoli király akarátának kifolyása. Mindazért a mi történt, a kormány nemcsak elvállalja, de el is vállalhatja a felelősséget. A kormánynak, mint olyannak csak egy jeltje volt a ki kinevezetett. A mi megelőzte ezt, csak a kombináció stádiámában volt s azon soha tul nem ment. Hogy miért lépett ennek helyébe más, annak részletes előadását szólni a dolog természeténél fogva kizártnak tekintti, de az eljárásban semmi sem történt a mi a korona kegyuri jogait sérthetné s általában semmiként se tért el az eljárás a multban követettől. A közlés Rómával diplomáciai uton történik: a külügyminiszternek csak az a feladat jutott, hogy a mit a király a kormány javaslatára megállapított, Rómával közölje. Semmi más ingerenciája nem volt a külügyminiszternek.

A mi az egyi éresek római útját illeti, önszántából egészsége helyreállítása végett utazott Rómába. Szólónak tudomása volt erről s arról, hogy az elkeresztelési ügyben is nézeteit ki szándékozik fejteni, a mit szólni csak szívesen vehetett. De semmiféle kiküldetésben s megbízatásban a kormány részéről nem részesült, nem a kormány nevében szólni, a mi bele is ütközött volna a magyar közjogba. Az elkeresztelési ügyet szólni nem látja függőben, ez teljesen befejezett dolog, a primás kinevezésével semmi összefüggésben nem áll. A kormány változatlanul fentartja elfoglalt álláspontját; az, hogy egyesek kifogásolják azt, még a kérdést nem teheti függővé. A kormány a törvény alapján áll s annak foganatát is szerez.

Ismételheti, hogy e tekintetben tavaly is csak azon koncepczióra nyilatkozott hajlandónak, hogy ha a lelkesek nem látják szívesen az egymással való közvetlen érintkezést, közvetíthető az anyakönyvi bizonylatok átadásra a hatóságok útján. De a kormány mindazt, a mit kijelentett, fenntartja s ahhoz ragaszkodik s ragaszkodik ahhoz is, hogy a szükség beálltával törvényes intézkedés fogja az eddigi rendeletet pótolni.

A mi a primási szék helyi kérdéséről, szólni azon kellemes helyzetben van, hogy kijelentheti, miként úgy hiszi, keres napváltástja el attól, midőn a megoldás alkalmas formáját is a képviselőháznak bejelentheti.

Az önkéntesek vizsgálai.

A m. kir. honvédelmi miniszterium a következő jelentést terjeszti be a képviselőházhoz, a közös hadseregbeli és honvédségbeli egyévi önkéntesek tisztí vizsgájának eredményéről, az 1890—91. tényleges szolgálati év végén:

A képviselőház 1889-ik évi április 29-én tartott 219-ik ülésében hozott 2209. számú határozatához képest van szerencsém a közös hadseregbeli és a honvédségnél szolgált magyar (és horvát) honosság egyévi önkéntesek tisztívizsgájának eredményéről szóló jelentésemet a következőkben előterjeszteni:

1. A vizsga letelésére az 1890—91-ik évben teljesített egyévi tényleges szolgálat után hivatal volt a hadseregnél 966, a honvédségnél 159. Ezek közül a vizsgát sikerrel tette le a hadseregnél 782, a honvédségnél 150.

2. A vizsgáról visszavetett a hadseregnél 131, a honvédségnél 7. A vizsgát le nem tette betegség miatt a hadseregnél 14, a honvédségnél 2. Önként visszalépett a hadseregnél 48, a honvédségnél —. A vizsgát egyéb más okból nem tette le a hadseregnél 1 (a fogságban), a honvédségnél —.

3. A vizsgán elbukottak közül az egyévi önkéntesek elméleti oktatásában a második tényleges szolgálati évben is részt vehetnek feljogosítottak a hadseregnél 117, a honvédségnél 54. A határozat 4-ik pontjára (hányszor nem bocsátattak megfelelő magatartást) mind egyáltalán a vizsgára az — 150.

továbbá hányszor a második szolgálati év eltelével?); megjegyzem, hogy csupán egy fogságban levő hadseregbeli egyévi önkéntes nem bocsátott a vizsgára. 5. A határozat 5-ik pontja értelmében jelenthetem, hogy a 2-dik évben szolgált 114 közös hadseregbeli és 3 honvédségbeli egyévi önkéntes közül vizsgára jelentkezett 86 közös hadseregbeli és 3 honvéd s a vizsgát pedig sikerrel letette a hadseregnél 49, a honvédségnél 3.

A vizsgán megbukott a hadseregnél 37, a honvédségnél —. Végül van szerencsém tisztelettel megjegyezni, hogy a fenti összegekben a nem Magyarországi hadtesteknél szolgált magyar (és horvát) honosság egyévi önkéntesek is benn foglaltatnak.

Az erdélyi pincze-egylet.

— Erdélyi részi bortermelők szövetsége. —

6. Köteles a pinczemeszter odahatni, hogy mind a közvetlen üzleti, mind a közvetítési összeköttetés a bortermelők s a szövetséget közt élénküljön és szízlárduljon, hogy eként a termelőknek alkalom adassék arra, hogy terményeiket akár a szövetségetnek közvetlenül, akár a szövetséget közvetítésével, adván el, azokat minél jobban értékesíthessék.

Hogy a szövetséget e célból a termelők borkészletéről folyton tájékozva legyen, a pinczemeszter a vándorkezelői útjába eső pinczék borkészletét a mellékelt „Borkészlet kimutatás” minta szerint készítendő jegyzékbe felvenni, s a bork állapotáról, minőségéről és áráról szerzett tapasztalatait a kimutatás „Jegyzet” rovatába beiktatni s a termelőkkel felszólítani köteles, hogy a borkészletük változásait a szövetséget igazgatóságának jelentsék be.

7. Hogy a pinczemeszter vándorkezelői minőségében az 5. pont értelmében meglátogató pinczékben a borkelésére nézve adandó utasításait a folytatlagos működés s az ellenőrzés gyakorolhatása szempontjából nyilvánlatban tarthassa, a szövetséget által a csatolt minta szerinti s számozott lapokkal bíró Rendelő könyvvél láttatik el.

E rendelő könyv minden lapja három I. II. és III. római számjegyekkel jelölt szelvényből, vagy bárczából áll, a melyek mindegyike viseli az illető lap számát is. E rendelő ivatek a pinczemeszter esetről-esetre pontosan kitölteni, azokba az adott utasításokat bejegyezni, s a működés napjának keltével ellátni és aláírni tartozik.

Az egy-egy lapon levő három Rendelő iv teljesen azonos szöveggel, vagyis minden Rendelő iv három példányban állítandó ki.

A III-al jelölt rendelő ivatek a pinczemeszter az illető pinczel tulajdonosnak vagy megbízottjának megőrzés végett átadni, a II-vel jelölt Rendelő ivatek, hetenként vagy kéthetenként összegyűjtve, a földmívelésügyi miniszterium megbízottjának megküldeni, vagy kézbesíteni, az I. jelölt Rendelő ivatek pedig a Rendelő könyvben saját használatára és egyszerűségi eljárása igazolására megőrizni tartozik.

8. A pinczemeszternek nemcsak az alapszabályok 50. §-ának rendelkezésénél, hanem a jelen utasításnál fogva is tiltva van, hogy akár közvetlenül, akár közvetve saját, vagy családjai, rokonai, vagy hozzátartozói neve, vagy idegen név alatt saját, vagy családtagjai és rokonai, vagy más egyének, vagy cégek, jogi személyek stb. javára üzletet kezdjen és folytasson s vagy vállalatba bocsátkozzék. Különösen tiltva van a pinczemeszternek bor, sör és más szeszitalokat üzletszerűleg venni és eladni, vagy bárkitől bármennyű megrendelést, vagy megbízást elfogadni és teljesíteni.

A pinczemeszter ennél fogva minden ily irányú működést és üzleti és közvetítési tevékenységet csak a szövetséget megbízásból és annak javára teljesíthet, s egész idejét, összes munkálkodását csak a szövetségetnek és hivatásának tartozik szentelni.

Ha a pinczemeszter e tilalmat csak egyszer is megszegi, az alapszabályok 50. §-ának rendelkezése a legszigorubbán fog ellene alkalmaztatni.

9. A pinczemeszter köteles a szövetségeti pinczékben teljesített működéséről a szövetséget által erre nézve kiadandó szabályzat a magán (mind szövetségeti tagok, mind nem tagok tulajdonában levő) pinczékben teljesített működéséről a csatolt minta szerint pontos munkanaaplót vezetni, alba a foglalkozás természetét és tartamát esetről-esetre bejegyezni s ezt az erre szolgáló rovatban a pincze tulajdonosa vagy megbízottja által ennek aláírásával igazoltatni.

10. A pinczemeszter a szövetségeti tagok pinczéinek meglátogatásáért s az azokba teljesített munkálátokért nem igényelhet semminemű díjat sem a szövetségetről, sem a pincze tulajdonosától, hanem az alapszabályok 1. §-ának f. pontja értelmében csak a szoros értelemben vett utazási költségei (vasúti menetdíj a II. kocsi osztályra, bérkocsi díj a vasúti állomásoktól vagy állomásokhoz s tengelyen tett utazásoknál a távolság szerint két for. 50-ig) az utazott szabályzat

szertü posta hajtópénz) megtérítésére van igénye. Ha a pincesz tulajdonosa saját fogatát bocsátotta a pinceszre az illető utaskaszra eső postahajtópénzt nem számíthat fel.

Azon pinceszek meglátogatásánál, a melyek tulajdonosai nem szövetkezeti tagok, a pinceszesterek a fennebb jelzett költségeken kívül még az illető pincesz tulajdonost terhelő 2 azaz két frt napi díjra van igénye.

Az utazás közben vagy a székhelytől távol töltött idő alatt az elutazás időpontjától a hazaérkezés időpontjáig éjféli 12 óra előtt vagy után megkezdett, de benem fejezett teljes napnak számítatik, s a pinceszesterek arra is igénye van a teljes 2 frt napidíjra.

A pinceszesterek utazásai költségeit s a nem szövetkezeti tagok tulajdonát képező pincesz meglátogatása közben töltött időre eső napi díjakat azok az összes pincesz tulajdonosok tartoznak aránylag viselni, a kik a pinceszesterek működését igénybe vették; a napi díjak összege azonban aránylagosan csak ama pincesz tulajdonosok által terítendő meg, a kik nem tagjai a szövetkezetnek.

A pinceszesterek utazási költségeit és napidíjait nem számíthatja fel közvetlenül a pincesz tulajdonosoknak, s nem követelheti tőlük azok közvetlen kifizetését, hanem köteles a fentiek szerint felszámítható utazási költségeiről és napidíjairól szerkesztett számláját, minden utazás befejeztével a szövetkezet igazgatóságának benyújtani.

Az igazgatóság a számlát a fentiekhez képest megvizsgálja és érvényesíti, a pinceszesterek járó összeget neki kifizeti s a számla összegét a fennebb részletezett módon az érdekelte pincesz tulajdonosok terhére aránylag felosztván, a terültre esett részeségeket általuk megtéríteti.

Budapest, 1891. aug. hó 31-én.

A miniszter helyett:
FEJÉR.

Egyetmás.

Nem ritkán, sőt igen gyakran megtörténik, hogy a választók az orsz. képviselőt felkérlik, hogy fiaik, vagy öcséik kinevezetése érdekében járjon el a minisztereknél. Az ilyen közbenjárás elválaszthatatlan teher a képviselőségtől s ha még a képviselőt csak saját választói kérének föl ilyen dolgokra, az még csak megjárna, de nem ritkán más választó-körletekből is felkérlik a kikérők közbenjárását.

Megtörtént például, hogy egy bányai választó, kinek Wekerle Sándor pénzügyminiszter a képviselője, arra kért föl egy függetlenségi párti képviselőt, hogy bányászakadémiát végzett fiát ajánlja Wekerlének kinevezetésére.

A fiúnak igen jó bizonyítványai voltak. Kitűnően végezte az akadémiát s saját szorgalmából több idegen nyelvet sajátított el. Minden tekintetben méltó volt az ajánlásra. A függetlenségi képviselő pártfogása alá is vette s beajánlotta Wekerlének.

Wekerle ígérte is, nem is a dolgot s huzta-halasztotta a kinevezést. Arra hivatkozott, hogy a bányászatnál csökkenteni akarják a létszámot, tehát bajos új embert ki nevezni. Majd meggondolja a dolgot — mondá a kegyelmes ur.

A meggondolás azonban hónapokig húzódott. A nélkül, hogy a fiú folyamodványai elintéztet nyert volna. A képviselő megürgette a dolgot, de Wekerle tovább is a kegyelmes halogatás terén maradt.

Ismét hosszabb idő mult el s a képviselő újra megürgette a minisztert, hogy mi lesz a kinevezés? Széna-e vagy szalma?

A finom modoru, örökké mosolygó arcú pénzügyminiszter ekkor már nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze a képviselőtől:

— „Te, talán választód neked ennek a fiúnak az apja, hogy annyira szíveden hordozod a sorsát?”

— Csálódol, kegyelmes uram — válaszolá a képviselő — a fiu apja nem az én választóm, hanem — a tied!”

..... Wekerle sietett a kinevezéssel!

A novemberi katonai előléptetéseknél Uselac Mihály II-od osztályú századost előléptették első osztályú századossá.

A felhivatalos lapok siettek megnyugtató kileleteni, hogy ez az előléptetett Uselac Mihály nem azonos a fumei Uselacal, a ki már hosszabb idő óta II-od osztályú százados.

Mi — az eddigi gyakorlatból ítélve — azt vártuk volna, hogy a fumei Uselacot fogják előléptetni őrnaggyá. Eddig legalább előléptettek minden olyan közös hadseregbeli tisztet, a ki a magyar nemzet ellen fenekedett. Annnyira divatban volt ez, hogy már meg se tüköztünk rajta.

No de, a mi késik nem mulik! Majd feljő még a fumei Uselacnak is a napja, midőn érdemei elismerésben részesülnek!

Polgárok! Ébredjétek! A politika sötét felhőktől borított egén egy fényes sugár lángja villant fel — elűzni a közöny dermesztő ködét. Ébredjétek! E fényes sugár reménynek csillanása: ha akarjátok derűt hozni. Tölteket függ — Hazám polgárai, hogy a remény — valósággá váljék! Egyedül töletek.

Váltsa fel a közönyt — meleg, komoly hazafiúi érdeklődés és elszók a kétely párázata, világosság árad szét e Hazán és felépül édes honunkban... a nemzeti állam. Mert nem ábrándképek: egy fényes ideál, örök eszmény: Magyarország önállósága — boldogság — a oly szorgos ragyogó, hogy a modern (Tisza) szakadályosság álmos lovagjai káprázatos szemekkel állnak ez eszmény előtt: s azt nem tudván a korrupció sarával — az érdekhajszát sarga fekete lyukas köpenyével becsapozni; évtizedeken át az volt a rágalmak jelszava: álom az nem valóság! Most pedig mint megriadt nyáj a vezető körül szorongva csoportosulnak — és várják a konczot... a maortumot.

Várják első sorban a mindenható vezértől, na meg... a rendelkezési alaptól. Ennek birtokában aztán a csatlósok urakká válnak és nem törődve a polgárság — létekedveikkel könnyű vérről szavaznak meg a nemzet vétét és a nép filléreiből alakuló milliókat.

Adományok

a kolozsvári 1848—49. orsz. ereklje muzeumnak.

Lukács Ferencz, volt orsz. gyűlési képviselő „Nyugtatványt” küld 315 frt 30 krról, melyeket Lukács Ferencz, mint a feleki tábor élelmészeti biztosa Beöthy Ödön országos kormánybiztos utalványára visszafizetett, 1848. jan. 8.

Egy másik nyugta 30 frtról, melyet Lukács Ferencz, mint városi birtokos polgár 1848. jan. 6-án tizedesi taxában fizetett be. Aláírták Kronstädter József B.-Közép tizedkapitány, Sallay István jegyző.

A harmadik okmány egy „Bizonyítvány” és így szól:

Bizonyítvány.

Arról: hogy erdélyi cs. kir. polgári és katonai főkörmányzó B. Wohlgenuth Lajos ur ó nagyméltósága által, Beszterczben idei augusztus 11-ikén kiadott hirdetmény nyomán gróf Clam Gallas cs. k. erdélyi fő hadi vezér ur ó nagyméltósága által idei augusztus 21. ről 345—R. szám alatt a városi tanácshoz intézett rendelet következtében Lukács Ferencz ötszáz Rfrt-ot ezüsten adott be magyar bankjegyekben, még pedig

100 frtosban	3 darabot
10 „	16 „
5 „	— „
2 „	20 „
1 „	— „
30 krosban	— „
14 „	— „

Kolozsvárt Szeptemb. 3-án 1849

JÓZSEF FERENCZ. MEDVÉES MIHÁLY.
VINKLER FERENCZ. II. VESZPRÉMI ELEK.

Kirendelt beszédő biztosság.

Klein Viktor ur Gyaluból egy német szövögt háztelali okmányt 1849. decz. 11-ről. Aláírva „Von der mit den Gespässen Clausenburger Stadt Magistrats betrauten Commission Jóhán Nemethy Secr. ald Commis.”

A másik irat Oberst Urbánnak Klausenburg, 1849. deczember 21-ről kelt s Klein Frigyeshez intézett levele.

A szíves adományokért halás köszönet mond a muzeum igazgatóságára.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 4.

— November 1-ével új előfizetést nyitottunk lapunkra.

Előfizetési feltételeink:

Okt—Deczemberre . . . 3 frt.
Egy hóra . . . 1 frt 50 kr.

Uj előfizetőinknek tárcza regényünk eddig megjelent közzményeit megküldjük.

A kik előfizetési díjakkal hátalékban vannak, kegyeskedjenek azokat megküldeni.

— Mátys király háza Mint biztos forrásból értesülünk, Mátys király születési házát, mely Kolozsváron, az óvárban van s a melyet csak pár évvel ezelőtt árttak el a nagy király születését jelző emléktáblával, a kultuszminiszter átveszi, leromboltatja s a helyére Mátys korabeli stílusban emeletes palotát épít, melynek földszinti balszárnyán,

ott, a hol a nagy király születési szobája volt, az 1849—49. orsz. ereklje muzeum, az épület többi részében pedig az erdélyi muzeumi és a Ferencz József tudomány egyetemi könyvtár lesz elhelyezve. Örömmel adjuk hírül ezt a tervet, mely hogy megvalósul, az iránt kétség nincsen. A nép által mindig szeretett és bálványozott igazságos király háza a hol született, tényleg megérdemli, hogy ujja alakítások Ujboli felépítését pedig sürgeti az a körülmény, hogy az öreg épület kezd roskadni. Az a szoba, a melyen a születési szobába van a bejárás, már már beomlásnak fenyeget. Megrepedezett s lekvánkozott boltozatát faoszlopokkal kellett mekvánkosztani. Történelmi szempontból és kegyeletből is szükséges az, hogy az a ház végre történelmi és tudományos székletre, rendezessék be. Az eddigi használat kaszárnyai czélokra, nem felel meg sem a nagy király iránti kegyeletnek, sem nem méltó Kolozsvár közönségéhez. Megjegyezzük még azt, hogy a születési szoba az utóbbi napokban is, midőn külföldi látogató kereste fel, limlommal egészen tele volt. Jó volna addig is, a míg az orsz. ereklje muzeumnak átadatik kiűrtetni, hogy a látogatók belép-hessenek abba.

— Kolozsvár utcáinak befásítása. Mind azokat kik a befásítás czéljaira adakozni szívesek voltak, lapunk utján értesíti a szepítő bizottság hogy a tervezett befásításhoz megkívántató előkészületek ugyan idejében meg tettek és meg volt a szándék is arra nézve, hogy ez idei őszön a terv szerű befásítás keresztül vitessék. Azonban a várvárat ősz csak a kalandáriumban maradt a forró és száraz nyár után bekövetkezett a szigorú tél, mely a tervbe vett befásítást lehetetleníti e kényserhelyzet a szepítő egyet befásítási terveit a jövő tavaszra halasztja. Tavasszal az utca befásítása a legnagyobbberéllyel fog keresztül vitetni.

— Az erdélyi falka vadászársága tegnapelőtt érdekes kirándulást rendezett Alsó Zsukra. A kirándulásnak az idő rendkívül kedvezett. A kiránduláson igen sokan vettek részt és érdekesen folyt le. Közlebbi számunkban részletesebb tudósítást is fogunk hozni a falkavadász társaság e megnívó kirándulásáról.

— A kolozsvári tud. egyetem a budget vitában. Mint mai távirati rovatunkban olvasható, a jövő budget tárgyalásánál egyetemünkre vonatkozólag a fizetési pótlékok, a diurnisták helyett inokok alkalmazására, és az egyetem fejlesztésére nézve érdekes felszólalások történtek.

— Szerenád. A kolozsvár kereskedők és kereskedő ifjak társulatának tagjai szerebott előlük dr. Haller Károlyt tegnap este mint nénapja előestéjén, szerenáddal lepték meg. A dalosztály teljes számban lámpionokkal vonult fel az elők házsongárd-utczai lakása elé, hol 3 dalt énekeltek, szépen és keüő precizitással; az első darab után kijött dr. Haller Károly kinek megjelenését a dalorok lelkesen megjelénzték; — Loew Frigyes társulati alelnök rövid és szívélyes szavakkal köszöntötte fel az ünnepeit elnököt, melyre Haller meghatottan válaszolt és a figyelmet megköszönte a tagokat vendég-szerető házába hívta és megvendégelte, mely

alkalommal több felköszöntő mondatot és Tanács János szép, erőteljes tenor hangján két szép dalt énekeltek. 11 órakor a társaság — úgy az elnök, mint vendégszerető kedves nejeinek szíves látásukat megköszönte, távozott.

— Az „Unitár. Közlöny” novemberi száma megjelent. Jelen szám ára 25 k. Az a gazdag tartalom, melyely mind megjelénik Nagy Lajos és Boros György szerkesztők dicsérei. Az unitár. egyházat érdeklő nevezetesebb mozzanatok mellett igen hasznos cikkeket tartalmaz mind a vallás és erkölcsi élet ébresztésére, melyek olvasása nem csekély haszonnal jár. Jelen szám tartalma: „Imára nyílik ajkam” (költ.) Tarczalvitól. „Dávid Ferencz utolsó szavai”. „Pap Mózes” (arcképpel) Nagy Lajostól. „Beszélgetés régi unitáriusokról” Székely Ferencztől stb. E gazdag tartalom mellett nagy érdeme a „Közlönynek”, hogy a nevezetesebb unitár. férfiak arcképeivel is megemerteti olvasóit igen csekély ártért. A jelen számhoz is a Pap Mózes nyugalomba lépéti tanár nagyon sikertől fénynyomatu képe van csatolva. Engedje t. szerkesztő ur egy pár sort ez emberi hivatását igazán komolyan fölfogó férfi érdemei elismeréséről most, midőn fájó szívvel bárd, de az öregesség gyengeségeitől kényserítve tettek mezejéről, a hol minden lépését siker koronázta s jól megérdemelt nyugalomba lépett 62 éves korában. Számos éveken keresztül buzgó lelkiismeretes munkása volt az unitár. egyháznak, kinek, mint tanárnak pontossága kimondássá vált szerete tisztelő tanítványai között, kik ma is halálával emlékeznek rá. Lelekiismeretes sáfárkodása után boldogul csenghet fülebe eme bibliai mondas: „Ártva a munkát, melyet rám bízta, elvégeztem”.

— Az irodalmi pályázat. Alvid Ferencz Egyet által egy vallásos-erkölcsi tárgyú előbeszélésre hirdetett pályázat határideje e hó 15-e, mit ezennel figyelembe hozunk.

— „A rendjel” Meilbac Henri ötféle vonásos vigjátéka, melyet Paulay Ede fordított s mely a bpesti nemzeti színháznak során van állandóan, nálunk holnap kerül előadásra. A Rendjel egyike a legszellemesebben megírt vigjátéknak, mely a közönséget folytonos derűtségben tartja. A darabban rég készültnek, és így reméljük hogy jó előadásban lesz alkalm a közönségnek láthatni.

— Gyanta termelés. Az erdélyi részi erdősegekben sok a fenyves, mely tulajvalólag nagy mennyiségű gyantát produkál. E gyantát a kik összegyűjtik, jó áron elhatárolják el. Az eladási helyet a budapesti kereskedelmi muzeum adja tudtul. A gyanta feldolgozásával foglalkozó vállalat több nauti kocsi rakomány gyantát állvesz.

— Ritka érdekességű ünnepély lesz holnap az unitárius főiskolában három új tanár egyszerre foglalja el széket. Az új tanárokon u. m. Kanyaró Ferencz, Boros Nagy Gyula tanárokon kívül Hajós János mint tanácsos, Kovács Antal tanár és igazgató, Ulár Pál fognak beszédet mondani. Az ünnepély nyilvános lesz s úgy értesültünk nek is nagy számmal fognak jelen lenni.

— Késelő csavargók. Tegnap alkonyat táján felháborító merényletet követett el két részeg csavargó, a kik egy kálmén-tor utczai kereskedésben vakmerő késéssel vittek véghez. A két naplopó ugyan B. L. kereskedésbe bemenve cigarettát kértek s midőn B. L. kiakarta megadni egyszerre borkon ragadta az egyik a följogtatni kezdte. Ekkor B. L. jelenlétére oda szaladt s a semmirekellőt arczul ütötte.

AZ „ELLENZÉK TÁRCZÁJA”.

1891. november 4.

Keserű pohár.

ANGOL REGÉNY.

A DÓRA szerzőjétől.

Az „Ellenzék” számára fordította: AMICA.

III.

Folytatás.

(6)

— Róza, ne ijessz meg úgy kiált az ő gyermekes mórórban. Én nem szóltam megalázásról, csak azt akartam mondani, hogy mitűn Dacre ur ilyen iparlovagnak bizonyította magát, aligha tudná becsülni őt, pedig egykor mi mindnyájan szerettük és becsültük őt.

A Róza arcáról e szavakra a félelem és harag eltűnt, hogy reménytelen fáradtság kifejezésének adjon helyet. Kezét a homlokához emelte, s nehéz hajfűrtjeit hátra simította, mintha azoknak a súlyja is terhére volna.

— Mili, bocsás meg — mondá kéréző hangon. Ma oly ingerült és oly fáradt vagyok, hogy alig tudom, hogy mit beszélek. Amint monadt, Dacre ur valóban annak a gyanúsításnak tette ki magát, hogy gazdagsgáért nősült, de még is aligha igazságosan ítéljük, — mert ő mindig szerette Maudot — és —

Fájdalmas mosolylyal s egy hosszú szohajtásszerű lélegzetvétellel szakította beszédét félbe, s arca oly halvány, hogy Mili közbe kiált:

— Róza, te fáradt vagy, úgy nézel ki, mint egy kísértet. Milyen haszontalan és kiméletlen tévesztés vagyok, hogy így felzavartalak a feleségemmel! — Isten vedel édesem, arra kérék, hogy irj hamar.

A Róza végtelenül könnyebbülése Mili cs. khamar távozott. Midőn egyedül maradt,

rád a nehéz megpróbáltatást kiállott leány térdre borult, imádkozott, erőt kérve fájdalomnak az elviselésére, s azon bosszuvágy legyőzésére, mit Henry és Maud iránt érzett, kik őtet oly kegyetlentl megcsalták. Erőtt kért, hogy eltakarja azt a sebet, mely ugyan nem becsületbeli sérülés, de majd nem elviselhetetlen szegénység és megalázásnak tetszett rája nézve.

— Hála az égnek munkás életemért, hála az égnek, hogy dolgot és kötelességet adott, — kiáltá lázasan, a mint térdelő helyzetéből fel állt.

Ha a munkában nem találék menedéket ennyam ellen azt hiszem, hogy megörlőnk vagy, a mi jobb meghalnék.

IV.

Hat héttel később Fane Róza azon kapu előtt áll, mely a Lindsayné Cornwalli cottagának a domboldalon levő kertjéig bezárja, s almodozva nézi a nap lementé bron zöldes és a bíbor színű tenger fonséges pompáját.

Kalapját a kezében tartva, hallázmó fényes hajával a friss szellő játszadozik, s a nyugotról jövő világosság szép arcára esik.

— Kemény harczot vívott enmagával a Rochester Maud esküvője óta, és olyan szenvedéseken ment keresztül, melyre vissza gondolni még most is irtózik — de végre az övé volt a győzelem, mert megnyugtatta háborgó lelkét.

— Fane kisasszony, Fane kisasszony! — kiáltja egy csengő hang a háta megett s Kata jön szaladván az uton s ösztönöző szeretettel a fiatal nevelőnéje karjába kapaszkodik. — Jöjjen kérem — folytatá — mama hívja, még pedig azt izente, hogy rögtön jöjjen.

— Kata, rosszul van a mama? — kérdé Róza, aggodalommal, fordulva a gyermek felé.

De a leányka tagadólágg rázza a fejét s egész biztossággal válaszolja:

gét, s ma különös, jó napja van! — Hiszen maga tudja, hogy a doktorok azt mondták, hogy egyedül csak a szülőföldje levegője hozhatja helyre, s igazuk volt, mert az első naptól kezdve, hogy ide jöttünk jó hatással volt az reá.

A sokkal jobban van ugy-e? — kérdé a gyermek nem bízva saját magában s aggodó tekintettel nézett a Róza arcára.

Oh! igen sokkal jobban van — volt a biztató válasz.

Es Rózáknak igaza volt, mert az utóbbi időben a beteg asszony állapotában levő javulás folytonos és szembetűnő volt. Csak az tett idegessé, hogy oly sürgősen hivat! — Megijedtem, hogy hirtelen rosszabbul lett.

— Oh nem, mamának nincsen semmi baja — csak a levélhordozó épen most volt jten.

— És levelet hozott nekem? — kérdé Róza.

— Magának nincs levele — mondá — és egyikünk sem kapott levelet — csak az újságokat hozták el. Én azt gondolom, hogy a Timesben van valami, amit mama meg akar magának mutatni.

— A Timesben!

A Róza arca erre épen olyan hamar kiderült, a hogy elborult volt. — A nyilvános ügyek s napi kérdések, különösen mostan, kevésbé érdeklik, s egy pillanattig sem képzelte, hogy a világnak a legnagyobb újságában olyami legyen, mi őtet közelebből érdekelné. Tehát könnyű léptekkel s megkönnyebbült lélekkel sietett fel, s csahhamar a Lindsayné szobájában volt.

— Itt vagyok — kezdé vidáman — aztán hirtelen elhallgatott mert a Lindsayné rendesen oly nyugodt arczán, — szokatlan nyugtalanságot látott. Kegyed beteg — folytatá lassabb hangon, néhány lépéssel közelebb menve.

De Lindsayné, kinek a nyitott hírlap az ölében volt, felvette azt, s ideges sietséggel válaszolja:

— Oh nem édesem, mama jól érzi magát.

gyok — csak egy kissé megijedtem, ennyi az egész. Katim — folytató a leányához fordulva — menj édesem, keresd fel Mariskát — egy kis beszédem van Fane kisasszonnyal.

Róza ideges félelemmel hallgatta a Lindsayné szavait. Lehetetlennek tartotta, hogy az a tárgy melyről beszélnei akar vele, őtet személyesen érdekelje, és még is:

— Üljön le édesem — mondá a beteg miután a kis leány kiment — üljön le ide a lábaimhoz a hogy a multkor tévé, midőn cousinjának a férjhez meneteléről beszélgettünk.

Róza megrettent, egyik kezét öntudatlan erővel a szívére nyomta. Először történt, hogy Lindsayné azon szerencsétlen nap eseményeire vonatkozólag említést tett.

Róza nem szólt, de a Lindsaynéra emelt szemében oly esdeklő kifejezés volt, hogy az rögtön válaszolt.

— Igen gyermekem, beszélünk kell arról az időről. Róza, maga derék és jó leány, e keserű megpróbáltatást nemestürellemmel viselte, s ha bár fájdalmat is érez, de ma halát adhat az égnek, hogy gondolatjaiban és érzelmeiben nincsen önvád. Ugy-e édesem igazam van, és Dacre Maud s a férje iránt mostan nem érez haragot?

Róza habozott egy kevés ideig. A bosszavágy emésztő érzését legyőzte, és nem kívánt ártani azoknak, akik őtet megcsalták de sokkal igazságszeretőbb és őszintébb volt minthogy azt állítsa, hogy gondolataiban uincsen keserűség ellenük, s hogy egészen megbocsátott azoknak, a kikkel nem tudna még mostan sem találkozni.

Alig tudom, hogy mit mondjak — rebegett, lestitott szemekkel s fájdalmasan kipirult arczal. Erősen igyekeztem megbocsátani nekik — nem tennék ellenük semmit mi ártalmunkra szolgálja, de gyarló vagyok, és nehéz feladatnak találok a megbocsátást, azonban azt remélem, hogy idővel talán —

Füldölő szöveg szaktitotta félbe szavait.

vait. Lindsayné gyöngéd szeretettel érinté lehajtott fejét, azt mondvá:

Idővel — ah! gyermekem ez az amin e világban mindig számíthat. Időt kértél, hogy hibáinkat helyre hozhaszn, időt hogy békességet cinaljunk időt, hogy az ellentét vétőknek megbocsássunk, s viszont mi bocsánatot nyerjünk, s e kérésünk igen gyorsan hiában való mert a halál közbe lép.

A halál — ismétlé a leány mintha szó értelmét nem tudná megérteni, — a kor hirtelen felugrott és azt kiáltá — halál. — Oh értem — tudom Henry meghalt.

Nem — nem az égre kérem, szíves össze magát sürgeté Lindsayné.

Nem Dacre ur halt meg, hanem a cousinja — Maud.

Róza rémült arczal s lázason égő szemekkel ismétlé Maud meghalt?

Az én cousinom Maud, Dacre Maud mélti.

Es ekkor Lindsayné, a ki részvételtől figyelemmel vizsgálja, látja hogy egész testben borzongás fut végig az arczonálak felől, s a leány kezét megfogja, s könnyekkel telnek meg, s a következő pillanában Róza előtt térdel és oly keserűen zokog, mint ha szíve meg akarna szakadni.

Lindsayné okos asszony tehát nem tért meg e kitértést fékezni s a könnyek árját megállítani tudja hogy — a könnynebulást okoznak a gyógyító hatások birkak.

Türelmetlenül várja, míg a vihar leosendül, míg Róza könnyekkel áztatott arczát felemeli s mentegést rege. Ekkor a gasztáló nyájassággal azt mondja:

Édesem ne mentegetőzzék természetnek találom, hogy sirt, ez volt a legjobbvassága, könnyei megtisztították agyát s a vára váltak a a szegény Dacréné halálának történetét most már nyugodtabban hallgathatja. Róza ő hirtelen és fájdalmas halál halt meg.

(Folyt. köv.)

A másik csavargó hirtelen kést rántott és a kereskedőnek kezét keresztül szúrta. A kereskedőnek esett esaknak mellette mély szurást. Erre természetesen azonnal kiugrott és a két merénylőt megrögzött. Rendőr? No rendőr az nem lehet. Mert a rendőrség még vásárlás közben sem tartja érdemesnek rendőrségi pontjainak elhelyezését. Azok a rendőrök pedig melyeket a kerületi katonák tartanak csak arra jók, hogy a kapitány ur díszuját meghizsallják magánügyeket igazgassanak. Ezek a polgári rendőrség egészen fölöslegesnek tartják.

Esküvő. Feszli József tegnap este esküvőjét Hell Anna kisasszonnyal, Hell János kolozsvári polgár úrral. A háznagyit tisztelt idősb Benel és Lacina Henrich teljesítette. Esküvő után Csikay zenekara mellett vidám lakozást tartottak a menyasszony szüleinek házában.

A nagyszabású m. kir. állami középiskola folyó évi november 8-án d. e. 11 óráig a „Gesellschaftshaus“-ban zárlófeladatokat rendez.

Kinevezés. Vitáni József szász-keresztény ellenőr II. id. p. ú. fogalmazó Tóth Ferenc a kolozsvári k. tábla technikai joggyakornokká nevezetett ki.

Pályázatok. Hivatásügyi állás megnevezési fővám hivatalnál. Aljegyzői állás pályázati felhívás a járási bíróságnál.

A kolozsvári kereskedelmi bank forgalmi kimutatása október havában: Bevételek: Betét számban 39,102.76 frt. Készlet számban 222,559.60 frt. Kamat számban 4,816.06 frt. Visszeszámlított váltó számban 176,657.49 frt. O. M. B. giró számban 1,087.44 frt. Többek számláján 94,266.79 frt. Érték papír tétel számban 39,179.72 frt. Érték papír tétel számban 748,069.91 frt. Kiadások: Betét számban 433.50 frt. Váltó számban 1,581.85 frt. Visszeszámlított váltó és kamat számban 166,463.39 frt. O. M. B. giró számban 408,116.37 frt. Többek számláján 114,433.4 frt. Érték papír tétel számban 1,892.20 frt. Összes kiadás 753,805.69 frt. Összes forgalom 1,875.60 frt.

Országos vagy világtárlás. Budapesti írák: A nemzeti párt napjaink esti értekezletén ez a tárgy, melyről Zichy Jenő röpirata és Baross miniszter ellentétjén javaslatát által vált aktuális, nem volt ugyan a napirenden: de a párt egyik tagja az értekezlet végén, előzetes tájékoztató végett fölvetette azt a kérdést, hogy miként gondolkozik a nemzeti párt az 1895-ben rendezendő kiállítás illendőségéről? A nemzeti párt tagjai közül ketten az országos kiállítás mellett nyilatkoztak. De a párt egyik tagja, a nemzeti párt második elnöke, a világtárlás zászlóját tűzte ki. A párt főszólamát báró Kaas Ivor, s jelszava: világtárlás. Következett gróf Bethlen Gábor, s jelszava: világtárlás. Beöthy László hosszún, lelkes beszédet tartott a világtárlás mellett. A nemzeti párt tulajdonképpen a világtárlás mellett szólott, s ha a kérdés a konferencia elé kerül a mai este után ítélt előreláthatólag a világtárlás mellett lesz többségben.

Világítási mizeriák. Világítási naplót csinálnak Kolozsvárt, a nélkül, hogy tudnák, hogy mit akarnak elérni ezzel a munkával. Bizonyára szemfényvesztést akarnak elkövetni a szegény adófizetők előtt, akiknek meg kell fizetni ma már nemcsak a világosságot, hanem a sötétséget is. Sokkal jobb lenne, ha a világítási naplót helyett a világítási naplót állítanának össze. A világosságot könnyebb ellenőrizni (mert az Kolozsvárt utczán állandó és általános) mint a sötétséget. Egy új naplót összeállításához nem kell akkora felfutás, mint a másikhoz. Ma egy néhány adat a sötétséget csinálók munkájához: a tanácsház előtt a 249 számú lámpa alig pislog. A Torda-utczában a 197. n. lámpa alig pislog, a belközép-utczában a 361–270. sz. lámpák között vagy 4 drb csak alig észrevehetően pislog. A főtéren a 100. n. lámpa alig pislog. A nagy-utczába a 69. n. lámpa alig-alig pislog. Ez a pislogás csak akkor, mint egy hálószerkezet alkalmazott új lámpafénynek egy tizedrésze. Így pislog egy csomó lámpa a magyar-, szász-, és a magyar-utczákban hetek óta, hanem ezeknek a számait már nem jegyeztük fel. Jó volna azonban, ha a világítási hatóság feljegyzné és egyáltalán kimutatná a közelebbi naplójegyzet rovataiban, hogy az a pénz, mely az adófizetők zsebeiből a sötétséget megvilágításra kiadatik, kiknek a zsebeibe vándorol. A melyik lámpák tűrhetően égnek, azokon olyan vastag piszokréteg van, hogy a világosság alig képes átszűrődni. Sok a visszafolyó és petroleum lámpák körül is, melyek a lámpa utczákat hagyják teljes sötétségben. De erről máskor fogunk részletesebben ismét megemlékezni.

Érdekes régiségek. A múlt hetekben, a Hódmezővásárhelyhez eső Mátyás közeg határában, mint nekünk írák, az érdekes régiségek akadtak. A szakigazgatóság a régiségek helyeken talált tárgyakat a múzeum igazgatóságának küldte be, a ki a munkájának 60 frt jutalmat küldött és a tárgyakat

valódi kutatásokkal Farkas Sándor szentesi régész birta meg. Farkas Sándor az ásatásokat a múlt hetén megkezdte és be is fejezte. — Fáradság nem volt hiábavaló, mert a mártélyi vonalszakaszon hun sírokat bukkant, a mi arra enged következtetni, hogy e helyen már a negyedik században léteztek hun telepek. A hun sírok közül mintegy tíz sírhelyet kinyitattak és azokban rendkívül becses régiségek akadtak. Kardok, zablák, kengyelvasak, arany, bronz, kőékszerek felváltva kerültek elő a földgyomrából. A sírok két sorban egymástól 10 méter távolságra fekszenek és egyik sorban a gazdagok, a másikkban a szegények temetkeztek. A csontvázak között vegyesen találunk férfi és női csontvázakat. A talált tárgyak között legbecsebb két egyenes kard, az egyik igen szép kivitelű és gazdagon aranyozott markolatú. A talált zablák, kengyelvasak azt bizonyítják, hogy már a hunok is használták a kengyelvasat.

Nagyobb erdőfélések. Fogarasmegyében mint nekünk Fogarásról írák, gonoszlelti gyujtatók több helyen meggyújtották az erdőket, mi által több helyen ezenél több hold erdő fakészletet és fiatalos erdőt tettek semmivé. Először Uj Sinka közeg határában gyujtottak fel egy erdőt öt helyen. Itt n o l e z s z á z holdnyi területen pusztította el az égőtt anyagokat attól. Ugyanekkor Fekete Halom közeg erdeit is felgyujtották s mintegy ezer holdon okozta a közsegeknek tömegtelen kárt. — Még ezek a tűzek el sem oltattak s már a z e r n e s z t i határ közelében újabb tűz ütött ki és három napig szakadatlanul pusztította a faanyagokat. Oltásra alakosság nem akart kimenni. Csendőrséggel és katonasággal kellett őket kihajítani. Itt mintegy 100 hold tűz és fenyő fiatalos erdő pusztult el. Ezeken kívül a vidéken mintegy 5–6 helyen mutatkozott erdőfélések, melyet idejekorán észre vettek és eloltottak, a nélkül, hogy nagyobb veszély következett volna be. Tűzek merültek fel Ó Sinkán Persány közegben s Fogarasmegye több közsegeinek határában is, a gyujtatóknak oka az, hogy a megye elölbe léptette a rendszeres tüzetviszterületi eldohasználatot a mi lakosságunk sehogysincs inyére, s hogy könnyebben jusson száraz és hulladék fához felgyujtja a nagy értéket képviselő fészék erdőket; a gyujtatók kiunomozására néve a hatóság érelyes intézkedéseket léptetett életbe.

Mátyás király korabeli aranyok. A Tapolcai csendőrpáncsnokság jelentése szerint Tapolczán a múlt hónapban egy földműves aranyokat árusított el. A megejtett nyomozás folytán kiderült, hogy az elárúsított Szabó Vörös János lábi hegyi lakos volt, a ki állítólag az aranyokat, melyek Mátyás király idejéből valók, szőlőjében lelta. Schwarz Herman tapolczai lakos vett az aranyokból egyet, melyet a csendőrség a tapolczai kir. járási bíróságnak átszolgáltattott.

Mozgalom Pannónmármén. A benczés-rend tagjait élénken foglalkoztatja már a jövődől való gondoskodás. Ugy értesültünk, hogy mihelyt Vasary Kolos Bécsből visszatér, haladéktalanul összehívja a rend konventje s a kinevezést tudomásul véve, a szerzet kormányzására megalakítja a regensséget, megválasztván tagjai sorából a vicarius capitularis, ki az új főpáti megválasztásáig a főpáti teendőket végzi. A mi a leendő főpáti személyére vonatkozó híreket illeti, ezeket óvatossággal kell fogadni, mert igen koraiak. A legvalószínűbb az, hogy a kiváló szellemű és eddigi működésével nagy eredményeket felmutató Fehér Ipoly szegedi főigazgató és Rozmanith Rikárd bakonybéli apát fognak szemben állani. Az előbbi a rend ifjabb tagjai, az utóbbit pedig az öregek vallják jelöltüknek.

A népszerű tábornok. A novemberi előléptetések alkalmából a király Pápa Sándor honvéd eresdet a szatmári m. kir. honvéd dandár parancsnokát cs. és k. tábornokká nevezte ki. A népszerű tábornokot kinevezetése alkalmából üdvözlőlk József főherceg, Fehérvári Géza báró honvédelmi miniszter, Lohkowitz herceg és Galgóczi altábornagy hadtettparancsnokok Gromon Dezső államtitkár, Szathmár város törvényhatósági küldöttsége, Böszörményi Károly kir. tanácsos polgármester vezetése alatt és még számosan a város előkelő köreiből valamint a helybeli m. kir. honvéd tisztikar és közös hadsereg tisztikara.

Gyilkos nagyan. Pozsonyban írák a következő hírt: Hollósi Anna, 60 éves öreg asszony, ez év június 13-án meglátogatta Kürthben lakó leányát. Ott történt hogy ez izben három éves unokája az udvaron játszott, üldözöbe vevén egy kakast. A nagyanya dühösen kiált, hogy hagyja békében az apró jószágot, de a gyermek nem hallgatott rá a mi még inkább pihbe hozta a nagyanyát, aki erre a főzőkanállal olyat ütött a fejére, hogy a gyermek négy óra múlva kisenvedett. A pozsonyi törvényszék tegnap Hollósi Annát két évi börtönre ítélte.

Milán és Natália kibékülése. A Times párisi levelezője írja, hogy a Párisban tartózkodó Milánnak és Natáliának környezete minden követ megmozdít, hogy az egymással nem rokonszenvező pártot kibékítse. A tudósítás így szól: Milán király jóvelme sokkal kevesebb, sem hogy párisi

fedezhethné, nem is szólva arról, hogy kisérletet sem fizetheti rangjához illően. Egészen más Natália pénzügyi helyzete. A királynőnek tudniillik van legalább egy millió kétszázezer frankot jövedelmező birtoka. Már most, ha a királyné jövedelmeit Milán jövedelmével egyesítjük, hozzájuk méltó háztartást lehetne vinniük. Aztán Natáliának javára válnék, ha le kellene mondania az egyszerű Ketskó asszony címéről, a mi neki az épen nem keresett ingkinto szerepét juttatja. Ezt a kibékülést első sorban fiuk, a szerb király óhajtja, de óhajtják az európai udvarok is valamennyien, melyek érzik, hogy a monarchia fénye szenvedett a szerb királyi pár hercezhurczája alatt.

Az érseki javak. Esztergomból jelentik: Simor János volt hercegprímás hagyatékának leltározását a vegyes bizottság befejezte. Az érseki birtokon levő ingatlanoknál a bizottság rangfelmérő címén 253,000 frtnyi hiányt konstalt. Az is kiderült, hogy az érseki javakat nem nagy lelkiismeretességgel kezelték.

Egy hajtvadászat eredménye. Z. württembergi falu közelében nemrég hajtvadászatot rendeztek, amelyek lefolyása nagyon szerencsésnek mondható a vadakra néve. A vadászatot, amelyen egy sereg hajtván kívül mintegy husz vadász vett részt, két kutya, egy őz, négy róka, néhány nyúl és egy szerencsétlen — iparos legény keült terítékre. Ez utóbbit azonban, aki valahogy belekerült a hajtvába, önkényűen telt a borzaskó Nimródok előtt, kegyelmet esedezve. A vadászok tényleg nagylelkűen meg is kegyelmeztek neki.

Lemészárolt család. Varsói jelentések szerint az oroszok erdélyi erdélyi Apfalbaum gazdag fakeskedő és családját baltacspásokkal, éjnek idején lemészárolták. Az Apfalbaum-család négy felnőtt férfi, két asszony és hat gyermekből állt. A rablók egynek sem kegyelmeztek meg közülük, Borzasztó tettük elkövetése után a kereskedő lakását kirabolták és az erdőt felgyujtották. A rendőrség hat gyanús embert tartóztattott le.

Hóba rekedt dinnye. Szófiából távirják, hogy a legutóbbi putnak indult expressz-vonat, amely a rendkívül nagy hófúvás miatt pénteken elrekedt nagy szállítmány dinyét viz magával, a szultántól a német császárnak.

A császár ajándéka. A német császár orosz „trojka“-fogatja a napokban Berlinben elragadt s vad futásban rohanta Bellevue utcán végig a Leipzigerplatzra. Ott a középső ló neki ment egy lámpaoszlopnak, még pedig oly erővel, hogy azt kitörte mire mind a 3 ló lerogyott; úgy vezették őket haza veresen, sebesülten. A muszka lovak (a császár ajándéka) egy másik császári fogattól ijedtek meg. A kocsi csak a kocsis és egy inas tilt, a kik közül az inas nagyobb sérüléseket szenvedett. A kocsi izre-porrá tört.

Meggyilkolt lelkész. Brüsszelben egy lelkész múlt hó utolsó éjszakáján gazdaszomszójával együtt iszonyu kegyetlenséggel meggyilkolták. A rablók 5000 frank készpénzt és 8000 frank értékű papirokat vittek magukkal.

Szocialista összeesküvés. A békésmegyei főispán, mint a „P. L.“-nak távirják, Oroszházán idők, s fontos vizsgálót vezet egy felfedezett szocialista-complot ügyében. Egy Mari József nevű embert a fővárosban — ez ügygel kapcsolatban elfogtak s Oroszházára kísérték.

Kongresszus az üldözött zsidók érdekében. A bécsi „Neuzeit“ című újság azt írja, hogy Hirsch b. ismét az üldözött zsidók érdekében fázadók. Kongresszust akar összehívni, amelybe Európa összes nagyobb hitközségei küldenének delegátusokat. A kongresszus tervét a jótékony körök ünnemmel üdvözlük.

Szedők veszedelme. Chicagóban, mint tudvalevő, most van folyamatosan a szedőgépek versenye. Az első hét véget ért s a versenyek eredményét közelebből közzéteszik. A második heten nyilvánosan fogják bemutatni a szedőgépeket, hogy az Egyesült Államokból számos hírlaplapajdonos, szerkesztő és kiadó utazik, majd Chicagóba, hogy az érdekes gép produkálásán jelen lehessen. — Toledóból írák, hogy Shmith F. C. szedő ki egy egy mergethali szedőgéppel kedden 47,9000 betűt szedett és korrigált tegnapelőtt önmagát multa feltölt, amennyiben 49,5000 betűt szedett és korrigált.

Nagy viharok az adriai tengeren. Fiuméből írák, hogy a múlt hetén a dalmát partoldalon, főleg Zengg város környékén borzasztó viharok dühöngtek. A vihar oly erős volt, hogy a beszálló hidat, melyhez a Vitéz nevű gőzös volt kikötve, egészen kettétörte. A gőzöst csak nehezen lehetett megmenteni, mert a toronymagas hullámok csak úgy labdázak a hajóval. A vihar igen nagy zavarokat okozott a fiumei kikötőben is de az eddig érkezett hírek szerint szerencsétlenül nem történt. A Fiumébe érkező vonatok is csak elkésve érkezettek meg a nagy vihar következtében.

Győztes lovak az 1891-ik versenyvadban. A most véget ért versenyvad oly pénzügyi sikert hozott báró Uchritz istállójának, a minőt eddig egyetlen istállótulajdonos sem mutathat fel. 1888-ban gróf Esterházy Miklós lovak közül 19 győzött s összesen 98,895 frt díjat vitt el, a mely összeg a Németországban aratott győzelmeit hozzászámítva 100,000 frtnál többre emelkedett. Ebben az évben báró Uchritz 5

lovával (Achilles II. Benczur, Gutkeled, Bavo és Pasqualine) 109,290 frtot nyert. Ebből 64,125 frtot „Achilles II.-nek“ köszönhet. Péchy Andor „Eretnék“-je, a Szt-István-díj nyertese, 37,330 forintot vitt el, míg Dreher Antal „Trick-Track“-ja 34,075 frttal elégegett meg. Gróf Hunyady Imre „Weather“-je ki a bécsi jubileum-díjat nyerte el, 37,330 frtot. „spirit“-a a tavalyi Derby-győző, a mely a legelsőszőr (9 esetben) került ki győztesen a versenyekből, 23,625 forintot, „Benczur“ 21,670 frtot jövedelmezett gazdájának.

Vitriolos cigány amazon. Vida Juli cigányleány Budapesten nem épen utolsó szépség lehetett valaha, mikor még virágjában volt s udvarlója is akadt elég a muzsikuskok közt. Berkes Samu, néhai Berkes primásnak czimbalmos fia, szintén ezek közé tartozott, s mivel ő volt a legszemrevalóbb, hát Vida őt részesítette leginkább kegyeiben. Anynyira megtisztelte azokkal, hogy mikor a gólya meglátogatta, ennek ajándékát a Berkes Samu nyakába akarta varni. Ez azonban sehogys nem volt hajlandó elfogadni az általa meg nem érdemelt nagy tisztességet, s azt mondta a leánynak, hogy bizony neki nem kell, Vida Juli erre bosszút esküdt, s kileste, mikor Berkes a Sekunda-féle üzletbe ment czimbalmot próbálni, s ekkor hátulról egy üveg választóvizet öntött a fiatal ember nyakába, melytől az nyomban eszméletlenül rogyott össze fájdalomában. A mentők azután bevitték a Rókus-kórházba, a rendőrség pedig, a mint régi szokás, áttette az iratokat a büntető járásbíróshoz, hogy ott vonják kérdőre a bosszúálló cigányleányt könnyű testi sértés vétsége miatt. Császár Edvin járásbíró ki is tűzte a tárgyalást, sőt be is idézte a feleket, azonban az ügy tárgyalásába nem bocsátkozott, mert a Berkes ügyvédje Hets Ödön által bemutatott orvosi és kórközi bizonyítványokból kitűnt, hogy Berkes 71 napig ágyban fekvő beteg mert nyakizmait a vitriol tökéletesen szétmarta, úgy hogy nyak azóta ös-szezsugorodott. Ily körülmények között a bíró az ügyet a törvényszékhez tette át, hol súlyos testi sértés büntetése miatt vonják kérdőre a vitriolos cigányamazont.

Rettenő lakomát akart rendezni Grunden bajorországi városkában az odaváló erdész eszelős feleség. A szerencsétlen asszony egy idő óta zavart eszt, de eddig semmi olyast nem tett, a mi miatt szabadságától meg kellett volna fosztani. Ugy látszik, a baja hirtelen súlyosbodott s ebben az állapotában elküvette azt a szörnyűséget, hogy kilencz hónapos gyermekét megölte, egy tepsin megsültötte, azután ebéd idején feltárlatta. Képzelné lehet, hogy micsoda hatással volt ez a jelenvalokra. A szegény örlt aszszonyt rögtön orvosi felügyelet alá helyezték.

Érdekes válópör. foglalkoztatja London erre illetékes bíróságát. Megemlékeztünk már Melba asszonnyal, arról a híres énekesnőről, a kinek nevét már nem egyszer hozták kapcsolatba a kalandos hajlandóságu Orleans Lajos Fülöp herceg nevével. Ez a Melba asszony férjes nő, férje Armstrong anglus, a ki ennek előtte telepítvényes volt Ausztriában — s a ki később Londonban megtelepedve, — szerencsétlenségére feleségül vette Melbát. — Sok mindent hallott a feleségéről, míg végre rászánta magát a döntő lépésre. Beadta Melba asszony ellen a válópírt, még pedig, mint mondja, olyan tények birtokában, a melyek a londoni „Hotel Metropole“-ban és egy bécsi szállóban történtek meg, s a mely tényeknek egyik részese a fentebb említett Orleans Lajos Fülöp herceg. A praktikus albiön épen a pör kapcsán a számtizott francia hercegtől fél millió frank kárpótlást igényel.

Orosz erőszakosságok. Az orosz hatóságok minden uton-módon megnehezítik az oroszországi lengyelek érintkezését a galicizai lengyelekkel. Ennek egyik legszembetűnőbb esete az, hogy Gurko fő-kormányzó, mint Varsóból jelentik, Ziemaler Adolfiné nevű operette-énekesnőt, leányát és Rapacki énekest jelentékeny pénzbírsággal és fizetéslevonással sújtotta, mert a lengbergi lengyel nemzeti színházban vendég szerepelt megérkeztek. — Lublinban Bogucki nevű köztisztvisletben álló ügyvédet leányával együtt elfogták, Varsóba a czitadellába hurczolták csupán azért mert nála olyan röpiratokat, érmet és fényképet találtak, a melyek az 1791-iki májusi alkotmány százados évfordulóján Galicziában tartott ünnepélyekre vonatkoztak.

Idegenek Kolozsvárt.

(November 4.)

Központi szálló.

Dr. Kürti Dezső hadnagy Naszód, Vajda János birtokos Fancsika, Henrich Filip birt. Zsibó, Dr. Steiner Dezső orvos Zsibó, Emeline Hajnal Románia, dr. Farkas József orvos N. Szeben, Sterba N. honv. hadnagy Deés, dr. Farkas János ügyvéd Deés Csák Emil ref. pap Ilosva, gr. Mikos Árpád Csongvist, Nagy Lászlóné Vissai Elek Sz. Somlyó, Mérei Max keresk. Bécs, dr. Tolnai Lipót ügyvéd, Lövinger Vilmos és huga, Szent-irmai Lajosné Budapestről.

Hungária szálló.

Fritsch Manó keresk. Brassó, Holtztrattner Ferencz Lincz, Ferenczi E. hadnagy, Kohn Mihály keresk. B. és, Bürger Lipót birtokos Krakó, Merza Antal inspector Gy.-Fehérvár, Dörner tisztartó Stoma, Bürger Albert söröző M.-Vásárhely, Heicze László keresk. B. és, Freczinger W., Ungár Mór, Heicze Aurél keresk. B. és, Veszprémi József mérnök Budapest, Vilhelm J. keresk. Heit M. kárbecslő Budapest, Klein Henrik keresk. Ujpest.

Nemzeti szálló.

Balta Elemér gyógyszerész Sz. Somlyó, dr. Jósza György orvos Bihar megye, Molnár Károly honv. had

Zalatna, Raben M. cs. és kir. hadnagy Abundbánva, Farkas András gazdatiszt Kolozs, Palog Lázár birt. Székely Udvarhely, Ross Lázár keresk. Bécs.

Erzsébet szálló.

Ifj. Szabados József építész Gyula, Kolozsi Béla, Kuti József erdő tiszték Zilah, ifj. Trager Károly gyógyszerész, ifj. Polák József birtokos, Trager Antal adótsit Szilágy Cseh, Gabre János vállalkozó Deés,

Blázini szálló.

Szabó Ferencz Deés, Barabás Antal Székely Keresztur, Szabó Gyula Torda Hirsch Tamás Mező-Záh.

KÖZGAZDASÁG.

Baromfiak satnyulása.

Baromfiaink satnyulásának egyik főoka, hogy az állatok rokontenyésztésben kezeltnek és a vérujtásra vagy vérfelfrisítésre vajmi kevés gond fordítatik, holott okszerű tenyésztés mellett, a vörnek időnként való felújításáról kellene gondoskodni, oly formán, hogy a tenyésztésre idegen udvarokból vagy helységekbe szerzett jó himálatok használtassanak.

Ez könnyen és minden áldozat nélkül keresztülvihető, a mennyiben a tenyésztők himálatjaikat kölcsönösen kicserélik, vagy akár új idegen himálatokat beszereznek.

Ez által nemcsak az ivadékok lesz teljesebb és fejlettebb testű, de a tojások termékenysége is emelkedni fog.

Egyik feladata volt tehát a baromfi-tenyésztési bizottságnak a hatásköre területén levő baromfi-tenyésztőket erre figyelmeztetni és őket idegen vértel tenyésztésbe való bevezetésére buzdítani.

Felkéri ez okból a földm. miniszter a baromfi-tenyésztési bizottságokat, hogy a tenyésztőket a rokon vérben való tenyésztés káros voltára figyelmeztessék s a vér fel-frissítésére buzdítsák s eljárásuk eredményéről annak idejében jelentést tegyenek.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

Budget vita.

Bpest, nov. 4.

A pénzügyi bizottság mai gyűlésén a közoktatásügyi budget bizottsági tárgyalásakor a kolozsvári egyetemnél Hegedűs Sándor orsz. képviselő a miniszter nyilatkozata alapján csak arra szorítkozik, hogy az ötödéves pótlék kérdését ajánlja a miniszter figyelmébe, hogy azt az óhajátását, fejjezzék ki, miként a dijakok itt is irnokká legyenek.

Helfi örömmel látja, hogy a miniszter halad abban az irányban, hogy a kolozsvári egyetem a bpesti egyetemmel egy színvonalra helyeztesse, mert szerinte ettől még nagyon távol állunk.

Kiváncos lenne, hogy a kolozsvári egyetem ne tekintessék olyan fokozatnak, a melyről a tanárok a budapesti egyetemre léptetettnek elő. A szűkségletekhez képest csekély haladást lát a jelen költségvetésben.

Ajánlja a miniszternek, hogy nem gondolva egyelőre másnemű hasonló intézet felállításával, törekedjék a miniszter minél inkább fejleszteni a kolozsvári egyetemet.

Daranyi Ignác képviselő támogatja azt a törekvést, hogy a kolozsvári egyetem fejlesztesse, de az elv szóló nézetei szerint fentartandó, hogy a fizetések a megélhetési viszonyoknak megfelelően legyenek megállapítva.

Csáky Albin gr. kultuszminiszter válaszája Hegedűs felszólalására, hogy a kórpótlékok ott a hol megvannak, nem érintetnek a szabályozási javaslat által.

A diurnistákra néve pedig azt mondja, hogy a hol a szűkség kívánja, irnokok is fognak alkalmaztatni.

Az egyetem fejlesztésére néve ő is szeretné, hogy a kolozsvári egyetemnél gyorsabbá legyen a fejlesztés; és mihelyt az általános viszonyok megengedik, meg is lesz az. De konstatahatja, hogy a fejlődés évek óta folyamatos és szóló nem is szűnik meg ez irányban folytonosan működni.

Teljes egyenlőséget azonban fizetés dolgában nem helyezhet kilátásba. Az előirányzat megszavaztatott.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

H i r d e t é s e k.

STEREOSCOP PHOTOPLASTIKUM

Belközép-utczában, az „úri Kaszinó” mellett.

MA, 4 órától kezdve látható lesz egy gyönyörű **párizsi Ballett**; továbbá **Japán és China**.

Holnaptól kezdve pedig **PÁRIS** historiai épületeivel és minden nevezetesebb látnivalójával.

Ezen kívül a gyönyörű **Nizza és Monaco** stb.

Ezt fogják követni a **kelet csodái**: Accropolis, Memnon emlékek, Piramisok, 3000 év előtti emlékek.

Kiváló tisztelettel

1004. (1—x)

Stecker János.

arany érem tulajdonos.

Sz.-Udvarhelytt

GERGELY FERENCZNÉL

eladó

EGY JÓ KARBAN LEVŐ DÖMPFER,

GÖZKAZÁN,

(7 légkörnyomással)

czilinder és hűtőgép

a szerzgyári üzem megszűnése miatt.

1001. (3—8)

Női-, Leányka téli felsők
potom áron eladatnak

MESKÓ L.

Kolozsvártt, főter 19. szám.

MEGÉRKEZTEK:

Ruhaszövetek, francia Parchettek, Oas-
sának, Vásznak, Tepichek, Ágy és asztal-
terítők, hárász capiszonok, Nagykendők.

Tricot női Blusok, Derezak, Trico Gyarak-
ruhák legnagyobb választékban.

Videki megrendelések a legpontosabban eszközöl-
tetnek; ruha megrendelésnél egy jól álló derék és egy
alj elő hasza szükséges.

Kiváló tisztelettel

971. (2—4)

Mesko L.,

Főter 19. szám.

Eddig fölülmulhatatlan!

MAAGER VILMOS-féle

valódi tisztított

Dorsmájolaj

Maager Vilmostól, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és
könnyű emészthetőségéről fogva gyermekeknek is külön-
ösen ajánlatos és rendeltetik mindama esetekben, me-
lyekben az orvos az egész testi szervezet, különösen a
mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását,
a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítá-
sát elakarja érni.

Egy üveg ára 1 frt és kapható a **gyári raktárban Bécs-
ben, III/3., Heumarkt 3.,** valamint
az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

Kolozsvártt kapható: Wolff J., Sedky Miklós, Dr. Ember
B., Palóczy Lajos gyógyszerész úrnál; — továbbá Gergely
Ferenc és Misselbacher J. B. kereskedő úrnál.

937. (4—18)

„Erdélyrészi magyar jelzálog hitelbank részvénytársaság.”

Irodai helyiség: Kolozsvár, belszen-utca 3. sz. — Irodai órák: d. e. 9 órától fél 1-ig.

A **400.000 frt** alaptőkével alakult „Erdélyrészi magyar jelzálog hitelbank részvénytár-
saság” üzleti működését most megkezdett törvényesen bejegyzett czégszerűen, folyó évi Október hó 1-sőjével
megkezdve, alapszabályszerű működését a következő üzletágakra terjeszti ki:

ÜZLETKÖR:

- 1.) Jelzálogi fedezet mellett földbirtokra vagy házakra kölcsönök
engedélyez hosszabb vagy rövidebb idejű visszafizetésre.
- 2.) Már fennálló jelzálogi követeléseket magához vált.
- 3.) Kölcsönt ad törvényhatóságoknak, városoknak, községeknek és más
jogi személyeknek, a mennyiben azok kölcsönök felvételére a tör-
vény vagy szabályszerűen megszerzett engedély által jogosítva van-
nak, nem csak jelzálogi biztosíték mellett, de a nélkül is, ha a
kamatok és a tőke visszafizetés a községi vagy törvényhatósági
pótadók és egyéb jövedelmek és fedezetek által biztosítottak.
- 4.) Földbirtokra jelzálogi biztosíték mellett vagy egyéb fedezet alap-
ján nyílt hitelt engedélyez.
- 5.) Saját zálogleveleit és kamatozó kötvényeit leszámítolva és azokra
előleget ad.
- 6.) A tőzsdén hivatalosan jegyzett zálogleveleket, állampapírokat és
az állami biztosítást élvező vállalatok elsőbbségi kötvényeit vásá-
rolja és azokra kölcsönt ad; ilyenmő kisorsolt, illetve lejárt érté-
kpapírokat és azok szelvényeit leszámítolva.
- 7.) Váltókat leszámítol.
- 8.) Pénzbetéteket gyűmölcsösztetés végett elfogad.
- 9.) Folyó számlán készpénz betéteket elfogad.
- 10.) Letéteket átvész bizonyos illeték mellett vagy a nélkül.

Kolozsvártt, 1891. szeptember hó 23-án.

Az „Erdélyrészi magyar jelzálog hitelbank
részvénytársaság” igazgatósága.

Az intézeti igazgatóság tagjai: 1.) Gróf Bethlen Gábor elnök. 2.) Bárdy Bánffy Dezső alelnök. 3.) Péterffy Zsigmond ale-
nök. 4.) Gróf Wass Béla nagybirtokos. 5.) Horváth Gyula hírlapszerkesztő. 6.) Dr. Kiss Mór egyetemi tanár. 7.) Deák Albert ügyvéd.

Az intézeti felügyelő bizottság tagjai: 1.) Gróf Kornis Victor, elnök. 2.) Szász Domokos, ev. ref. püspök. 3.) Gróf Bethlen
Bálint, nagybirtokos. 4.) Sombory Lajos országgyűlési képviselő. 5.) Politzer Zsigmond, budapesti bankár.

896. (11—20)

A BUDAPESTI

ORSZÁGOS GYÜMÖLCS-KIÁLLÍTÁSON

aranyéremmel kitüntetett

Kendi-lónai almák,

Batul, Ponyik, Aranypármén, Baumann-Renet,
Casseli-Renet, Sávári, Szászpap, Muskotály-
Renet stb.

kaphatók kilénként 14 kr-ért

TAUFFER FERENCZ

UTÓDÁNÁL,

Kolozsvártt, Belközép-utca 6. sz.

935. (8—x)

Ártalmas anyagoktól teljesen ment és

vegytisztá folyékony szénsavval

készült

SZIK (SZODA) VIZ

VALENTINI gyógyszerész

szikviz-gyárából,

Kolozsvártt, külmonostor-utca.

A szikviznek ezen legújabb gyártási módja az ipar terén a
legfontosabb vívmányok egyikének tekinthető, minthogy csak
ezen gyártási mód nyújt kellő biztosítékot a n. é. fogyasztó kö-
zönségnek egy minden tekintetben kifogástalan, vegytiszta, minden
idegen káros anyagtól ment szikvizet élvezhetni.

E kitűnő és legszénsav dús savanyúvíz a bort mindenkor
csak javítja, az emésztést nagyban elősegíti, gyomor- és bélhur-
toknál, undor, hányinger vagy hányás ellen, nemkülönben lázas
állapotoknál fellépő szomjúság csillapítására orvosilag rendeltetik.

Vegyileg megvizsgáltatott a helybeli kir. vegyiszerleti áll-
omásnál, nemkülönben a helyi m. kir. tud. egyetem orvos-vegytan-
intézetben és mindkét helyen szikvizem minden tekintetben kifogás-
talanul találtatott.

6000 üveg áll a n. érd. közönség rendelkezésére és kívá-
natra házhoz is szállítatik.

Kapható minden helybeli gyógyszerházban, cukrászdában, ká-
véházban, vendéglőben, fűszer-, csomage- és borüzletekben.

948. (6—20)

Hid-utca 24. szám alatt

legutányosabban és legnagyobb választékban
kapható:

mindenfélé köntös vatmollok, angol, francia
gyapjú ruha-szövetek csikos és koczkás min-
táiban. Loden és más mindennemű színes és
fehér barchentek, mindennemű kendők, asz-
talművek, segesvári szőttesek, oksfordok.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!

Egy fél rud

eszéki szappan

20 kr.

Főterén, Orbán József kávéháza mellett,

Bárdy Jósika-házban

legutányosabban kapható:

Marburgi cipők gyári raktára. Posztó, férfi
és flu-kalapok; ugyisintén téli sapkák. Férfi
ingek és Nyakkendők. Galanteri, Norinbergi
árak. Gyermekjátékok, Illatszerek. Bőröndök
Séta-pálcák.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!

KOHN LAJOS vezetése alatt Kolozsvártt.

Fiók-üzlet: **Bécsen,**
TÜZES KARÁCSONYI
házban.

legnagyobb és legutányosabb forrás:

Marburgi cipők gyári raktára; ugyisintén
Norinbergi, rövidaru, gyermekjátékok, kalap,
fehérnemű és rőfös divatárakban.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!

Egy eszéki

Spitzer-arczkenőcs

30 kr.

937. (1—10)

Budapesti Bazar cég!

tévedés kikerülése végett megjegyzem:

Bodor-ház, belmagyar-utca 3-ik szám.

Legutányosabb forrás:

Gyermekjátékokban, Norinbergi, rövidaru
cipők, kalapok, sapkák, ingek, nyakkendők
és harisnyák.

Karácsonyi és Újévi ajándékok!